

**Onder dieren
Aan tafel met Jacques Derrida (en zijn kat)
Toscane, 7 t/m 11 juni 2022**

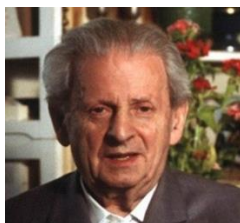
Westerse filosofie wordt gekenmerkt door lichaams-, gevoels- en 'vrouw'-vijandigheid maar ook door 'dier'-vijandigheid. In het seminar bespreken we als eerste de eeuwenlang heersende opvattingen van belangrijke filosofen over het 'mens-dier'-onderscheid.

Vervolgens staan we (kort) stil bij het ontstaan van een tegenbeweging in het denken van onze tijd, die andere denkbeelden en een andere omgang met niet-menselijke levende wezens voorstelt.

Tot slot lezen we (in een Engelse vertaling) nauwgezet gedeelten uit het op een in Cerisy-la Salle in 1997 gehouden seminar gebaseerd boek van Jacques Derrida *L'animal que donc je suis*.

Vanzelfsprekend onderzoeken we in gesprek met elkaar hoe wij zelf over de kwesties denken.

**Dag 1
Van Aristoteles naar Levinas**

Bespreking:

Aristoteles: *Politica* / Augustinus: *De stad van God* / René Descartes: *Over de methode* / Martin Heidegger: *Grundbegriffe der Metaphysik* / Emmanuel Levinas: *Het menselijk gelaat* (passages)

Dieren kunnen niet denken en zijn er ten behoeve van mensen / Bij het lezen

van de woorden "Gij zult niet doden" moeten we niet denken aan redeloze dieren / Dieren zijn als machines: zij kunnen geen woorden gebruiken en handelen niet op grond van inzicht / Stenen zijn wereldloos, dieren zijn wereldarm, mensen zijn wereldvormend / Het gelaat verschilt van de stomme kop van het dier

Dag 2

Van Peter Singer en Ton Lemaire naar Donna Haraway en Eva Meijer

Bespreking:

Peter Singer: *Dierenbevrijding* / Ton Lemaire: *Onder dieren* / Eva Meijer: *Dierentalen* / Donna Haraway: *Companion species manifesto* (passages)

Het discrimineren van wezens alleen op grond van hun soort is een vorm van vooroordeel, die even immoreel en onverdedigbaar is als discriminatie op grond van ras / Als het gaat om een geschikte ethiek voor het Antropoceen, lijkt het humanimalisme (een verruimde vorm van humanisme die alle mensen en in principe ook alle dieren omvat) mij het meest geschikt / Omdat dieren niet in mensentaal spreken, denken mensen dat ze niet politiek kunnen handelen, wat gevolgen heeft voor hun positie in het politieke systeem en het rechtssysteem / Telling a story of cohabitation, coevolution and embodied cross-species sociality might more fruitfully inform livable politics and ontologies in current life worlds

Dag 3

The animal that therefore I am (1)

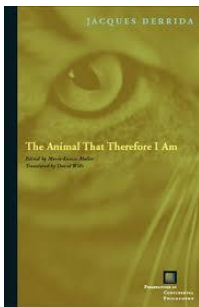
Bespreking:

Chapter 1: 'The animal that therefore I am (more to follow)'

(blz. 1-18:) Face to face naked with a cat – the question of “the animal” – the original naming of the animals in Genesis – (blz. 35-41:) Animals are my concern... – *l’animot* – (blz. 47-51:) *Ecce animot*
Chapter 2: “But as for me, who am I (following)?”
(blz. 69-92:) Reading René Descartes’ *Discourse on method* and *Meditations* (“Beasts have no reason at all”) and the *Universal declaration of animal rights*

Dag 4

The animal that therefore I am (2)

Bespreking:

Chapter 2: “But as for me, who am I (following)?”

(blz. 105-119:) Reading Emmanuel Levinas (“Thou shalt not kill” doesn’t forbid one to kill an animal) about the ‘paradox of morality’ and the ‘name of a dog’
Chapter 4. “I don’t know why we are doing this”

(blz. 141-161:) Reading Martin Heidegger’ *Grundbegriffe der Metaphysik* (“The animal is poor in world, does not exist but merely lives and doesn’t die but stops living, croaks”)

Dag 5

Terugblik

Bespreking:

René ten Bos: *Het geniale dier* / Donna Haraway: *When species meet*
(passages)

Wat doen filosofen met dieren? Opvallend vaak zitten ze – van Montaigne tot Derrida – te kijken naar hun kat. En ja hoor, de kat kijkt terug. Dan gebeuren er soms rare dingen: de kat begint te spinnen en de filosoof komt met hersenspinsels / Unlike Emmanuel Levinas, Derrida to his credit, recognized in

his small cat "the absolute alterity of the neighbor". Further, instead of a primal scene of Man confronting Animal, Derrida gave us the provocation of a historically located look
Gesprek